

Chihiro og heksene [2 DVD]

Chihiro og heksene [2 DVD]

Sen to Chihiro no kamikakushi / Spirited Away

Hayao Miyazaki

Studio Ghibli

2001

Scanbox

16:9 Letterbox

Dolby Digital 5.1, DTS 5.1

125 min.

2

7

Magi

Chihiro og Heksene er den første animerte langfilmen som har vunnet Gullbjørn i løpet av Filmfestivalen i Berlins 50-årige historie. Det sier ikke så lite. I 2002 mottok regissør Hayao Miyazaki den edle bjørnen, og innlemmes dermed i en eksklusiv liste over vinnere som kan leses som en innføring i filmens regihistorie. Her finner du storheter på løpende bånd: Goddard, Antonioni, Bergman, Lumet, Lean, Polanski, Altman, Pasolini, Fassbinder, og så videre.

Chihiro er en annerledes animert langfilm som ikke uten videre lar seg sammenlikne med Disney eller Pixar. Kvaliteten er den samme, men Miyazaki filmatiserer en fortelling med en dybde og et alvor som de færreste animerte langfilmer i vestlig tradisjon forsøker seg på. Filmen forteller historien om 10-årige Chihiro som er på flyttefot sammen med foreldrene. Nærmest som en del av flyttelasset møter vi Chihiro nedstemt i baksetet av bilen som skal bringe henne til en ny by og ny skole. Underveis bestemmer foreldrene seg for å ta en snarvei, men ender isteden opp ved en gammel fornøylespark. Parken minner mest om en spøkelsesby, og det er bare én restaurant som ser ut til å være i drift. Mens foreldrene tar for seg av maten utforsker Chihiro den merkelige byen på egenhånd.

Plutselig begynner parken å våkne til liv, og underlige vesener glir gjennom skyggene. Chihiro møter den mystiske gutten Haku som ber henne komme seg ut før mørket faller på. Når Chihiro skal finne igjen foreldrene oppdager hun til sin forskrekkelse at foreldrene er forvandlet til griser. Med mørket har byen blitt befolket med spøkelser, og Chihiro blir i sin skrekkslagne forfjamselse med Haku til hjertet av byen. Det som Chihiro trodde var en fornøylespark viser seg å være et badehus for guder som drives med hard hånd av den onde heksen Yuyuba.

Haku råder Chihiro til å søke seg jobb hos Yuyuba for å ha en mulighet til å returnere til det normale livet igjen. Chihiro tar mot til seg og besøker heksen i den øverste delen av badehuset.

Chihiro får jobb, men mister samtidig navnet sitt og må heretter lyde navnet Sen. Uten navnet sitt kan hun ikke returnere til den normale verden, og jo lenger tid det går desto lettere er det å glemme det opprinnelige navnet, slik som Haku har gjort.

Chihiro blir gitt en rekke oppgaver og møter alle slags skapninger i badehusets irrganger. Haku dukker stadig opp for å hjelpe henne, samtidig som en ansiktløs figur viser seg oftere og oftere. Det blir tydelig for Chihiro at hun må kjempe mot Yuyuba for å frigi foreldrene og for å redde seg selv ut av badehuset med navnet i behold. Den dagen en stinkende elvegud kommer på besøk skal det vise seg at lykken snur for Chihiro med god hjelp fra den flygende Haku og en overraskende tvilling.

Det er sannelig et alternativt univers Miyazaki introduserer. En verden befolket av vesener så fantasifulle i utforming at man aldri slutter å fascineres. Badehuset minner om Hieronymus Bosch' helvetesvisjoner kombinert med de surrealistiske bildene til Salvador Dalí. Bildene som Miyazaki produserer er fabelaktige med frodige og detaljerte bakgrunner som gir de enkelte scenene en eventyrlig dybde. Animasjonen er naturalistisk og står således i kontrast til filmens fabulerende innhold, men er utført med en finesse som er på høyde med Disneys tidligste helaftens celleanimasjoner.

Det er så mange flotte scener i løpet av filmen at det er umulig å gjengi alle her, men blant mine favoritter rager kjempebabyscenen høyt, sammen med den zenaktige roen som hviler over togs scenen i vannet. Historien drives frem av Chihiros utfordringer og hennes ukuelige tro på at en løsning må finnes. På mange måter kan filmen leses som en oppvekstskildring hvor Chihiro modnes fra den lille sutrete jenta i baksetet til å bli en mer voksen jente som tar egne valg. Det bygges opp til en spennende avslutning hvor flere liv står på spill, og hvor det til syvende og sist er Chihiros rene valg som avgjør hvilken vei lykken snur.

Hvis man kun skal ha én ikke-Disney animasjonsfilm i DVD-samlingen bør valget falle på *Chihiro og Heksene*. Filmen har kvaliteter som få andre filmer, uansett teknikk, kan hamle opp med. Og når du først har stiftet kjennskap med magien til Miyazaki bør du investere i hans forrige film

Mononoke Hime (*Princess Mononoke*).

DVD-utgivelsen:

Det er krevende å overføre animasjonsfilm til DVD-formatet. Skarpe konturer og store fargeflater,

samt en hang til å fylle bildeflaten med detaljer betyr ofte trøbbel for komprimeringen. For det meste greier *Chihiro og Heksene* seg bra, men det er uunngåelig (hvis du ikke heter Pixar) at det forekommer svakheter.

Bildekvaliteten på første halvdel av filmen er så god som feilfri i mine øyne, men siste halvdel har en del problemer. Bildet har en tendens til å sprekke opp i scener med mye bevegelse, spesielt hvis scenene til overmål foregår i mørket. I mørke partier får ensfargede flater legopreg - eksempelvis håret til Haku i siste halvdel. Gjennomgående for hele filmen er at man forstyrres av at bildet bygges opp på ny etter klipp eller sceneskifter, noe som oppleves som sjenerende.

Lydsiden er mindre problematisk med det japanske lydsporet i både Dolby Digital og DTS 5.1. Surrounden benyttes sparsommelig, men effektivt, og står godt til det rike bildematerialet. Filmen er også utstyrt med et dansk lydspor, men jeg har valgt å forholde meg til originalen på japansk. Det bør dog bemerkes at den norske teksten forekommer noe merkelig til tider.

Dette er en 2-disk utgave hvor plate en inkluderer filmen, samt åtte nokså like trailere. Plate to åpner med dokumentaren *The Making Of Spirited Away*, produsert av japansk TV. Det er tydelig at japanere er stolte av Miyazaki, for maken til entusiasme fra en fortellerstemme har jeg aldri møtt før. Selv om dokumentaren har et TV-underholdningspreg byr den likevel på en interessant titt bak kulissene på Studio Ghibli og en smak på tidspresset som det forholdsvis lille crewet var utsatt for under produksjonen. Lydlegging og musikkvalg gis mye oppmerksomhet i løpet av dokumentaren, og i sentrum av det hele står en alltid smilende Miyazaki.

Resten av ekstramaterialet er for de iherdigste tilhengerne av Miyazaki. Det komplette storyboardet til filmen presenteres i sin helhet med lydsporet fra den ferdige filmen som akkompagnement. Det er Miyazaki selv som har tegnet hele storyboardet og designet alle figurene, som er nokså uvanlig for en så stor produksjon, så dette er en gavepakke for fansen. Man har i tillegg mulighet for at animasjonskjennerne Pekka Lehtosaari og Yoshiaki Takayama kommenterer storyboardversjonen av filmen. Dette foregår vekselvis på finsk og japansk og er en ganske sær opplevelse. Underveis kommenteres hovedpunktene i handlingen, og Takayama utdyper mange interessante paralleller til japanske tradisjoner og gudetro. Dette er definitivt for dem med spesiell interesse for Miyazaki og hans fascinerende univers. Bildeformatet på ekstramaterialet er 4:3. Samlet sett byr ekstramaterialet på et utdypende innblikk i produksjonen og historien bak *Chihiro og Heksene*.

Det er verdt å merke seg at den amerikanske sone 1-utgaven av 2-discversjonen inkluderer en introduksjon til filmen av Pixar's John Lasseter (som produserte den amerikanske versjonen av filmen), samt muligheter for å sammenlikne storyboard og film scene for scene fra de 10 første minuttene av filmen. Et godt kjøp for de med sonefrihet.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 29.03.04

Anmeldelsen ble opprinnelig publisert hos [Hjemmekinoguiden DVDnett.no](http://Hjemmekinoguiden.DVDnett.no)

Relaterte utgivelser:

[Det levende slottet](#)

[Princess Mononoke](#)

[Min nabo Totoro](#)

Ja

[Chihiro cover;](#)